

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Рівень вищої освіти	Перший рівень
Спеціальність: освітня програма	014 Середня освіта: Середня освіта (Історія)

Затверджено рішенням Ради з якості ННП

Голова Ради з якості ННП
Стогова Ольга Володимирівна

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Купенко Олена Володимирівна

Розглянуто і схвалено на засіданні робочої проєктної групи (РПГ) освітньої програми Середня освіта (Історія)	Керівник РПГ (гарант програми) Гончаренко Анатолій Володимирович
Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій	Завідувач кафедри Костенко Андріана Миколаївна

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Основи педагогічної майстерності
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій. Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
Розробник(и)	Купенко Олена Володимирівна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 54 год. становить контактна робота з викладачем (24 год. лекцій, 30 год. практичних занять), 96 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Середня освіта (Історія)"
Передумови для вивчення дисципліни	ІК "Методика виховної роботи в закладах освіти, педагогічна культура та професійна толерантність вчителя", Педагогіка зі змістовим модулем «Інклюзивна освіта», Інтегрований курс "Охорона праці та безпека життєдіяльності", Вікова фізіологія та шкільна гігієна, Психологія
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Розвивати у здобувачів здатності педагогічної діяльності та формувати педагогічний досвід майбутніх вчителів, поглиблювати знання з педагогіки та інноваційних педагогічних технологій; формувати практичні уміння і навички педагогічної майстерності.

4. Зміст навчальної дисципліни

<p>Тема 1 Сутність педагогічної діяльності та майстерності вчителя.</p> <p>Визначення «педагогічна майстерність». Елементи педагогічної майстерності. Визначення рівнів оволодіння педагогічною майстерністю. Педагогічна майстерність як процес індивідуального саморозвитку педагога.</p>
<p>Тема 2 Педагогічна ситуація та педагогічна задача.</p> <p>Поняття «педагогічна ситуація» та «педагогічна задача». Аналіз педагогічних ситуацій. Етапи вирішення педагогічних задач. Педагогічні задачі, пов'язані із конфліктом. Стратегії педагогічної взаємодії у конфліктах. Педагогічні задачі, пов'язані із невстиганням у навчанні. Рівні навчальних досягнень учнів. Педагогічні задачі, пов'язані із взаємодією з батьками учнів. Особистісно і соціально зорієнтоване спілкування педагога з батьками. Робота з різними типами сімей.</p>
<p>Тема 3 Педагогічні техніки.</p> <p>Зовнішня техніка вчителя. Елементи зовнішньої техніки. Міміка. Невербальна комунікація. Пантоміміка. Характеристика жестів. Візуальний контакт. Тактильний контакт. Міміка, жести та зовнішній вигляд і через екран. Техніка мовлення. Поняття «техніка мовлення». Дихання. Голос. Основні властивості голосу вчителя. Від класичної риторики до мовлення в онлайн-просторі. Внутрішні педагогічні техніки. Емоційне налаштування на урок. Саморегуляція в умовах стресу.</p>
<p>Тема 4 Технологічна складова педагогічної діяльності.</p> <p>Рейтинг педагогічних інновацій за версією The Open University. Перевернуте навчання. Навчання на основі зворотного зв'язку. Безупинне навчання. Навчання навчанню. Оцінка інформації. Візуалізація мислення. Навчання за допомогою особистісного дослідження. МООС для підтримки навчання. Культура мейкерів.</p>
<p>Тема 5 Педагогічне спілкування та його особливості.</p> <p>Особливості педагогічного спілкування. Функціонально-рольове педагогічне спілкування. Особистісно орієнтоване педагогічне спілкування. Основні етапи педагогічного спілкування. Бар'єри спілкування. Стили педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування в онлайн форматі: особливості та виклики. Уміння вчителя слухати. Педагогічний вплив як основа педагогічної взаємодії. Поняття «педагогічний вплив». Прийоми педагогічного впливу та педагогічних вимог. Педагогічний вплив та вимога у контексті безпекових викликів та психологічна підтримка.</p>
<p>Тема 6 Майстерність вчителя у проведенні індивідуальної бесіди.</p> <p>Поняття «індивідуальна бесіда». Етапи організації індивідуальної бесіди. Індивідуальна бесіда на основі сильних сторін учня.</p>
<p>Тема 7 Творча індивідуальність педагога.</p> <p>Творча індивідуальність як критерій педагогічної майстерності викладача, педагогічна сутність індивідуальності, професійна і творча індивідуальність педагога, педагогіка індивідуальності, розвиток творчої індивідуальності педагога.</p>

<p>Тема 8 Організація творчого середовища в навчально-виховному процесі.</p> <p>Навчальне середовище як психолого-педагогічна проблема. Чинники розвитку навчального середовища. Майстерність вчителя у підготовці і проведенні нестандартних уроків. Педагогіка і практична режисура. Педагогіка як мистецтво. Спільне і відмінне в театральній і педагогічній діяльності.</p>
<p>Тема 9 Прийоми педагогічного впливу</p> <p>Створюючі прийоми (переконування, навіювання, заохочення, доброта та увага, прохання, організація успіху у навчанні, залучення у цікаву діяльність, тощо); гальмівні прийоми (паралельна педагогічна дія (вплив на вихованця через колектив), наказ, ласкавий докір, удавана байдужість, натяк, іронія, тощо).</p>
<p>Тема 10 Технологія "навички дитини" (за Б.Фурманом)</p> <p>Поняття "навичка". Технологія Б.Фурмана "Навички дитини". Етапи технології. Варіанти застосування технології.</p>
<p>Тема 11 Технологія ненасильницького спілкування М.Розенберга</p> <p>Компоненти спостереження, почуття, потреби, прохання в технології ненасильницького спілкування М.Розенберга. Практика самоемпатії вчителя та учня.</p>
<p>Тема 12 Наративна технологія у педагогіці.</p> <p>Трансдисциплінарний вимір в розумінні людини. Наративний метод як технологія трансдисциплінарності у педагогіці. Наратив про себе. Наратив про іншого.</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Знати, розуміти, застосовувати основні поняття, техніки, технології, засоби педагогічної діяльності, орієнтуватися на розвиток власної майстерності.
РН2	Знати та розуміти поняття "педагогічна задача", типи педагогічних задач. Мати досвід вирішення педагогічних задач.
РН3	Володіти основними прийомами педагогічного спілкування, педагогічного впливу.
РН4	Визначати цілі і здійснювати заходи для саморозвитку педагогічної майстерності.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 014 Середня освіта:

ПР1	Знати та дотримуватися вимог Державного стандарту базової середньої освіти у професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.
ПР2	Вільно спілкуватися державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять за спеціальністю; аргументовано висловлювати власні думки державною мовою.

ПР5	Використовувати мовні засоби для пояснення учням навчального матеріалу, постановки проблемних питань, відповідати на запитання; застосовувати мову та мовні засоби як інструмент мотивації учнів до пізнання навколишнього світу.
ПР7	Демонструвати академічні знання з освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) і володіти методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.
ПР8	Добирати дидактичні матеріали для вивчення учнями окремих тем/розділів навчальної програми відповідно до обов'язкових результатів навчання.
ПР9	Використовувати навчальний матеріал з метою розвитку в учнів ключових компетентностей і вмій, спільних для всіх компетентностей, навчати учнів застосовувати їх на практиці.
ПР10	Використовувати міжпредметні зв'язки, інтеграцію змісту різних освітніх галузей.
ПР11	Добирати доцільні сучасні методиками і технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) відповідно до визначених теми, мети і завдань уроку.
ПР12	Застосовувати методиками і технології розвитку критичного мислення в учнів.
ПР13	Володіти методиками та інструментами оцінювання та моніторингу результатів навчання учнів.
ПР14	Володіти методиками формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів.
ПР15	Використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі та для професійного розвитку, створювати та використовувати цифрові освітні ресурси.
ПР17	Використовувати навчально-методичний інструментарій, обладнання навчального й загального призначення для кабінетів (за предметними спеціальностями); мультимедійне обладнання в освітньому процесі.
ПР19	Усвідомлювати вплив вікових особливостей учнів на різні сфери їх розвитку, психічні процеси та використовувати відповідні форми і методи роботи з учнями; розпізнавати індивідуальні особливості учнів (навчальні стилі, типи темпераменту, особливості розвитку тощо) та враховує їх під час планування та здійснення освітнього процесу.
ПР20	Враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів для формування мотивації учнів та організації їхньої пізнавальної діяльності, розвитку позитивної самооцінки, я-ідентичності.
ПР21	Підтримувати взаємодію між учнями для сприяння їхньому соціальному розвитку, формувати навички взаємодопомоги та співпраці.
ПР22	Усвідомлювати власні почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами, володіти способами запобігання професійному вигоранню.
ПР23	Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу конструктивно та безпечно, поважаючи розмаїття думок і поглядів, приймаючи та поцінуючи інакшість.

ПР24	Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу на засадах партнерства.
ПР25	Забезпечувати педагогічний супровід учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі.
ПР28	Забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, з урахуванням його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.
ПР31	Організовувати навчальні заняття різних типів, застосовувати різні види і форми навчально-пізнавальної діяльності учнів.
ПР33	Аналізувати результати навчання учнів з метою подальшого врахування в освітньому процесі; використовувати методи та прийоми розвитку в учнів здатності до самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання.
ПР35	Добирати та застосовувати інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у педагогічній діяльності.
ПР37	Визначати власні освітні потреби та обирати відповідні види, форми, програми професійного розвитку.

7. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:
Для спеціальності 014 Середня освіта:

ПК1	ЗК2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ПК2	ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії.
ПК3	ЗК7. Здатність працювати в команді.
ПК4	ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ПК6	ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ПК7	ЗК12. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.
ПК8	ЗК13. Здатність генерувати нові ідеї.
ПК9	ЗК14. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ПК10	ЗК15. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
ПК11	ФК1. Здатність виконувати вимоги Державного стандарту базової середньої освіти у професійній діяльності з урахуванням предметної спеціальності.
ПК12	ФК2. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів.
ПК13	ФК3. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.
ПК14	ФК4. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей.
ПК15	ФК5. Здатність здійснювати інтегроване навчання учнів.

ПК16	ФК6. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів.
ПК17	ФК7. Здатність розвивати в учнів критичне мислення.
ПК18	ФК8. Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.
ПК19	ФК9. Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів.
ПК20	ФК13. Здатність враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів для формування мотивації учнів та організації їхньої пізнавальної діяльності, розвитку позитивної самооцінки, я-ідентичності.
ПК21	ФК14. Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.
ПК23	ФК17. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.
ПК24	ФК20. Здатність планувати, організовувати освітній процес з використанням різних видів і форм навчально-пізнавальної діяльності, прогнозувати результати освітнього процесу.
ПК25	ФК21. Здатність здійснювати оцінювання рівня навчальних досягнень учнів, аналізувати результати їхнього навчання, навчати учнів самооцінювання та взаємооцінювання.
ПК26	ФК23. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.
ПК27	ФК24. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, навчатися впродовж життя.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Сутність педагогічної діяльності та майстерності вчителя.	
Лк1 "Сутність педагогічної діяльності та майстерності вчителя.Визначення «педагогічна майстерність»." (денна)	Визначення «педагогічна майстерність». Елементи педагогічної майстерності. Визначення рівнів оволодіння педагогічною майстерністю. Педагогічна майстерність як процес індивідуального саморозвитку педагога.
Пр1 "Вступне заняття." (денна)	Зміст освітнього компоненту. Регламент освітнього компоненту. Правила академічної доброчесності. Правила застосування засобів штучного інтелекту.
Пр2 "Індивідуальний план становлення власної педагогічної майстерності." (денна)	Складання індивідуального плану становлення власної педагогічної майстерності.
Пр15 "Індивідуальний план становлення власної педагогічної майстерності." (денна)	Аналіз динаміки за індивідуальним планом становлення власної педагогічної майстерності.

<p>Тема 2. Педагогічна ситуація та педагогічна задача.</p>
<p>Лк2 "Педагогічна ситуація та педагогічна задача." (денна)</p> <p>Поняття «педагогічна ситуація» та «педагогічна задача». Аналіз педагогічних ситуацій. Етапи вирішення педагогічних задач. Педагогічні задачі, пов'язані із конфліктом. Стратегії педагогічної взаємодії у конфліктах. Педагогічні задачі, пов'язані із невстиганням у навчанні. Рівні навчальних досягнень учнів. Педагогічні задачі, пов'язані із взаємодією з батьками учнів. Особистісно і соціально зорієнтоване спілкування педагога з батьками. Робота з різними типами сімей.</p>
<p>Пр3 "Педагогічна ситуація та педагогічна задача." (денна)</p> <p>Робота за матеріалами фільму "Тріумф. Історія Рона Кларка". Педагогічні задачі пов'язані із конфліктом між учнем і вчителем.</p>
<p>Пр4 "Педагогічна ситуація та педагогічна задача." (денна)</p> <p>Робота за матеріалами фільму "Школа Самерхіл". Педагогічні задачі, пов'язані із конфліктом серед учнів.</p>
<p>Пр5 "Педагогічні ситуації та педагогічні задачі." (денна)</p> <p>Робота за матеріалами фільмів "Тріумф. Історія Рона Кларка", "Школа Самерхіл". Педагогічні задачі, пов'язані із невстиганням у навчанні.</p>
<p>Пр6 "Педагогічні ситуації та педагогічні задачі." (денна)</p> <p>Робота за матеріалами фільмів "Тріумф. Історія Рона Кларка", "Школа Самерхіл". Педагогічні задачі, пов'язані із взаємодією з батьками учнів.</p>
<p>Тема 3. Педагогічні техніки.</p>
<p>Лк3 "Педагогічні техніки." (денна)</p> <p>Зовнішня техніка вчителя. Елементи зовнішньої техніки. Міміка. Невербальна комунікація. Пантоміміка. Характеристика жестів. Візуальний контакт. Тактильний контакт. Міміка, жести та зовнішній вигляд і через екран. Техніка мовлення. Поняття «техніка мовлення». Дихання. Голос. Основні властивості голосу вчителя. Від класичної риторики до мовлення в онлайн-просторі. Внутрішні педагогічні техніки. Емоційне налаштування на урок. Саморегуляція в умовах стресу.</p>
<p>Пр7 "Педагогічні техніки." (денна)</p> <p>Внутрішні техніки вчителя. Завдання "Внутрішній промінь"; завдання "Щоденні формули"; завдання "Формула самонавіювання"; завдання "Зміна ярликів"; завдання "Що таке "добре" і що таке "погано"?"; завдання "Одночасні дії"; завдання "Дерево". Соціально-перцептивні техніки. Завдання "Обсяг-точність"; завдання "Не зіб'юсь"; завдання "Розподіл"; завдання "Переключись"; завдання "Гостре око"; завдання "Чутливе вухо"; завдання "Пошук"; завдання "Нижній дотик"; завдання "Комплексність уваги".</p>
<p>Тема 4. Технологічна складова педагогічної діяльності.</p>

<p>Лк4 "Технологічна складова педагогічної діяльності." (денна)</p> <p>Рейтинг педагогічних інновацій за версією The Open University. Перевернуте навчання. Навчання на основі зворотного зв'язку. Безупинне навчання. Навчання навчанню. Оцінка інформації. Візуалізація мислення. Навчання за допомогою особистісного дослідження. МООС для підтримки навчання. Культура мейкерів.</p>
<p>Пр8 "Технологічна складова педагогічної діяльності." (денна)</p> <p>Презентація педагогічного проекту на основі інноваційних технологій.</p>
<p>Пр9 "Технологічна складова педагогічної діяльності." (денна)</p> <p>Розроблення педагогічного проекту на основі інноваційних технологій.</p>
<p>Пр10 "Технологічна складова педагогічної діяльності." (денна)</p> <p>Презентація педагогічного проекту на основі інноваційних технологій.</p>
<p>Тема 5. Педагогічне спілкування та його особливості.</p>
<p>Лк5 "Педагогічне спілкування та його особливості." (денна)</p> <p>Особливості педагогічного спілкування. Функціонально-рольове педагогічне спілкування. Особистісно орієнтоване педагогічне спілкування. Основні етапи педагогічного спілкування. Бар'єри спілкування. Стили педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування в онлайн форматі: особливості та виклики. Уміння вчителя слухати. Педагогічний вплив як основа педагогічної взаємодії. Поняття «педагогічний вплив». Прийоми педагогічного впливу та педагогічних вимог. Педагогічний вплив та вимога у контексті безпекових викликів та психологічна підтримка.</p>
<p>Пр11 "Педагогічний вплив як основа педагогічної взаємодії."</p> <p>Завдання "Створюючі чи гальмівні?"; завдання "Операції педагогічного впливу"; завдання "Педагогічна вимога"; завдання "Вибір вимоги".</p>
<p>Тема 6. Майстерність вчителя у проведенні індивідуальної бесіди.</p>
<p>Лк6 "Майстерність вчителя у проведенні індивідуальної бесіди." (денна)</p> <p>Поняття «індивідуальна бесіда». Етапи організації індивідуальної бесіди. Індивідуальна бесіда на основі сильних сторін учня.</p>
<p>Тема 7. Творча індивідуальність педагога.</p>
<p>Лк7 "Творча індивідуальність педагога." (денна)</p> <p>Творча індивідуальність як критерій педагогічної майстерності викладача, педагогічна сутність індивідуальності, професійна і творча індивідуальність педагога, педагогіка індивідуальності, розвиток творчої індивідуальності педагога.</p>
<p>Пр12 "Творча індивідуальність педагога." (денна)</p> <p>Практика з використанням прийомів таблиці Осборна. Практика з використанням методу "6 шляп мислення".</p>

<p>Пр13 "Творча індивідуальність педагога." (денна)</p> <p>Педагогічна майстерність та цифрова грамотність: творче використання онлайн-інструментів. Фокус на використанні сучасних технологій, платформ і застосунків як інструментів для прояву педагогічної творчості та підвищення ефективності навчання.</p>
<p>Тема 8. Організація творчого середовища в навчально-виховному процесі.</p>
<p>Лк8 "Організація творчого середовища в навчально-виховному процесі." (денна)</p> <p>Навчальне середовище як психолого-педагогічна проблема. Чинники розвитку навчального середовища. Майстерність вчителя у підготовці і проведенні нестандартних уроків. Педагогіка і практична режисура. Педагогіка як мистецтво. Спільне і відмінне в театральній і педагогічній діяльності.</p>
<p>Пр16 "Організація творчого середовища в навчально-виховному процесі." (денна)</p> <p>Навчальне середовище як психолого-педагогічна проблема. Чинники розвитку навчального середовища. Майстерність вчителя у підготовці і проведенні нестандартних уроків. Педагогіка і практична режисура. Педагогіка як мистецтво. Спільне і відмінне в театральній і педагогічній діяльності.</p>
<p>Тема 9. Прийоми педагогічного впливу</p>
<p>Лк9 "Прийоми педагогічного впливу" (денна)</p> <p>Створюючі прийоми (переконування, навіювання, заохочення, доброта та увага, прохання, організація успіху у навчанні, залучення у цікаву діяльність, тощо); гальмівні прийоми (паралельна педагогічна дія (вплив на вихованця через колектив), наказ, ласкавий докір, удавана байдужість, натяк, іронія, тощо).</p>
<p>Тема 10. Технологія "навички дитини" (за Б.Фурманом)</p>
<p>Лк10 "Технологія "навички дитини" (за Б.Фурманом)" (денна)</p> <p>Поняття "навичка". Технологія Б.Фурмана "Навички дитини". Етапи технології. Варіанти застосування технології.</p>
<p>Тема 11. Технологія ненасильницького спілкування М.Розенберга</p>
<p>Лк11 "Технологія ненасильницького спілкування М.Розенберга" (денна)</p> <p>Компоненти спостереження, почуття, потреби, прохання в технології ненасильницького спілкування М.Розенберга. Практика самоемпатії вчителя та учня.</p>
<p>Тема 12. Наративна технологія у педагогіці.</p>
<p>Лк12 "Наративна технологія у педагогіці." (денна)</p> <p>Трансдисциплінарний вимір в розумінні людини. Наративний метод як технологія трансдисциплінарності у педагогіці. Наратив про себе. Наратив про іншого.</p>

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Практикоорієнтоване навчання
МН3	Кейс-орієнтоване навчання

Викладення теоретичного матеріалу з використанням опорного мультимедіа-конспекту; виконання кейсів, постановка проблемних питань, застосування міні-дискусій та міні-тренінгів, виконання тренувальних вправ, пошукових і творчих завдань; самостійний пошук необхідної довідкової інформації в різноманітних електронних ресурсах.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Лекції-дискусії
НД2	Виконання тренувальних вправ, індивідуальне планування розвитку власної педагогічної майстерності
НД3	Аналіз та обговорення кейсів (педагогічних задач)
НД4	Виконання завдань з педагогічного планування

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Створення "карт пам'яті" по змісту лекційного матеріалу освітнього компоненту	Створення "карт пам'яті" по лекційному матеріалу, кількість ключових слів - не менше 30, використання ілюстрацій.	Відповідно до розкладу лекційних занять	Звіти на платформі mih

МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	Надання консультацій викладачем щодо виконання тренувальних вправ та індивідуального планування	Протягом семестру	У процесі обговорення та через звіти на Міх
МФО3 Аналіз розв'язання педагогічних задач	Передбачано навчання на досвіді майстрів педагогічної діяльності.	За розкладом практичних занять.	У процесі обговорення та через звіти на Міх
МФО4 Розроблення педагогічного проекту	Завдання передбачає вихід студентів на творчий рівень навчальної діяльності	За розкладом практичних занять.	У процесі обговорення та через звіти на Міх

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підготовлені студентами "карти пам'яті"	"Карти пам'яті" містять не менше 30 ключових слів та ілюстрації. Допускається застосування штучного інтелекту для підготовки ілюстрацій.	За розкладом лекційних занять	Звіт на платформі Міх
МСО2 Індивідуальний план становлення власної педагогічної майстерності.	Активне залучення до обговорення проблемних питань із власними спостереженнями, аналізом та висновками. Допускається застосування засобів штучного інтелекту, з подальшою оцінкою студентів щодо коректності виконання завдання та готовності взяти на себе відповідальність за нього.	За розкладом практичних занять і відповідно робочій програмі освітнього компоненту.	Обговорення (міні-дискусії), звіт на платформі Міх.
МСО3 Аналіз розв'язання педагогічних задач	Передбачене виконання завдання на творчому рівні пізнавальної активності	За розкладом практичних занять і відповідно робочій програмі освітнього компоненту.	Обговорення (міні-дискусія), звіт на платформі Міх.

МСО4 Педагогічний проект на основі інноваційних технологій	Відповідно до фахової спеціалізації студентів.	За розкдалом практичних занять і відповідно робочій програмі освітнього компоненту.	Обговорення (міні-дискусія), звіт на платформі міх
---	--	---	--

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		100 балів	
МСО1. Підготовлені студентами "карти пам'яті"		48	
	12x4	48	Так
МСО2. Індивідуальний план становлення власної педагогічної майстерності.		14	
		14	Так
МСО3. Аналіз розв'язання педагогічних задач		20	
	4x5	20	Так
МСО4. Педагогічний проект на основі інноваційних технологій		18	
		18	Так

Диф. залік

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН2	Прикладне програмне забезпечення (Microsoft Word, Microsoft Power Point)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Купенко О.В. Основи педагогічної майстерності. Міх. СумДУ.2025
2	Ворона, Л. І. Основи педагогічної майстерності [Текст] : навч.-метод. посіб. / Л. І. Ворона. Київ : АртЕк, 2021. 152 с.

3	Філатова Л. С. Педагогічна майстерність : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти педагогічних університетів за спеціальностями 013 Початкова освіта; 016 Спеціальна освіта. Харків : ХНПУ, 2021. 90 с. https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/80136fd8-533d-432c-a6dc-602ffa90ef64/content
Допоміжна література	
4	Технології освіти дорослих : навчально-методичний посібник / О. М. Пехота, Н. Г. Ничкало, О. В. Купенко та ін.; за ред. д-ра пед. наук, проф. О. М. Пехоти. Миколаїв : Іліон, 2021. 396 с.
5	Каплінський, В.В. 100 складних ситуацій на уроках та поза уроками: шукаємо рішення [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. В. Каплінський. К., 2017. 80 с.
6	Купенко О.В. Обґрунтування функції педагогічного середовища для розвитку соціальної зрілості студентів соціономічних спеціальностей. Ввічливість Humanitas. 2024. 2. 59-64. https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.2.9
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
7	Summerhill School. https://www.youtube.com/watch?v=P9BgrGiIYc0
8	Teaching at a Distance: Methods that Work. https://www.open.ac.uk/blogs/innovating/?page_id=718
9	The Ron Clark Story. https://www.youtube.com/watch?v=cn9zxlfDPDQ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
1	Сутність педагогічної діяльності та майстерності вчителя.	10	8	2	6	0	2	0.5	1.5	0	0	0
2	Педагогічна ситуація та педагогічна задача.	12.5	10	2	8	0	2.5	0.5	2	0	0	0
3	Педагогічні техніки.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
4	Технологічна складова педагогічної діяльності.	10	8	2	6	0	2	0.5	1.5	0	0	0
5	Педагогічне спілкування та його особливості.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
6	Майстерність вчителя у проведенні індивідуальної бесіди.	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
7	Творча індивідуальність педагога.	7.5	6	2	4	0	1.5	0.5	1	0	0	0
8	Організація творчого середовища в навчально-виховному процесі.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
9	Прийоми педагогічного впливу	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
10	Технологія "навички дитини" (за Б.Фурманом)	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
11	Технологія ненасильницького спілкування М.Розенберга	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
12	Наративна технологія у педагогіці.	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
Контрольні заходи												
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0
Індивідуальні завдання												

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	інші індивідуальні завдання	76.5	0	0	0	0	76.5	0	0	0	0	76.5
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>54</i>	<i>24</i>	<i>30</i>	<i>0</i>	<i>96</i>	<i>6</i>	<i>7.5</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	<i>76.5</i>

	<p style="text-align: center;">РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ «Основи педагогічної майстерності»</p> <p>Ступінь вищої освіти Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл Спеціальність та освітня програма 014 Середня освіта: Середня освіта (Історія) Форма здобуття освіти денна Мова викладання українська</p>
Викладач(і)	Купенко Олена Володимирівна
Контактна інформація викладача	o.kupenko@dl.sumdu.edu.ua
Час та місце проведення консультацій	https://meet.google.com/ghb-naur-enz . За запитом студентів.
Посилання на освітні платформи для онлайн занять	https://mix.sumdu.edu.ua/info/nmk/469b6b4a-6d41-4317-9b15-1e5a767b3882 https://meet.google.com/ghb-naur-enz
Посилання на робочу програму в каталозі курсів	https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/course/1f784cab8d768651e2089d64413bbbb15946927
Засоби зворотного зв'язку	електронний кабінет СумДУ, засоби комунікації на платформі Mix.

ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо академічної доброчесності

Усі роботи, визначені робочою програмою, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час всіх видів контрольних заходів списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації, списування. Усі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.

У разі виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни викладач має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання зі зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту

Політика використання інструментів штучного інтелекту оголошується викладачем на початку курсу. Допускається застосування засобів штучного інтелекту для виконання ілюстрацій для "карт пам'яті",

а також для складання індивідуальних планів.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні матеріалів із джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених робочою програмою навчальної дисципліни, здобувачі освіти обов'язково мають дотримуватися умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

Політика щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних обставин (наприклад, хвороба, участь у програмах академічної мобільності) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Відповідності до політик СумДУ

Якщо за результатами всіх контрольних заходів отримана сума балів відповідає позитивній оцінці (обов'язковою є умова виконання усіх вимог, визначених РП НД та регламентом), вона є підсумковою, перескладання позитивної оцінки з метою підвищення не здійснюється.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу Сумського державного університету, з урахуванням установлених строків, форм контролю та процедур повторного складання контрольних заходів.

Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарження та розгляду звернень здобувачів вищої освіти щодо оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу Сумського державного університету.

Критерії оцінювання

Перший семестр вивчення

МСО2. Індивідуальний план становлення власної педагогічної майстерності., 14 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 13-14 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 11-12 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 9-10 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-8 балів
МСО1. Підготовлені студентами "карти пам'яті", 48 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 44-48 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 36-43 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 29-35 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-28 балів
МСО3. Аналіз розв'язання педагогічних задач, 20 балів	

5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 18-20 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 15-17 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 12-14 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-11 балів
МСО4. Педагогічний проект на основі інноваційних технологій, 18 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 17-18 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 14-16 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 11-13 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-10 балів